

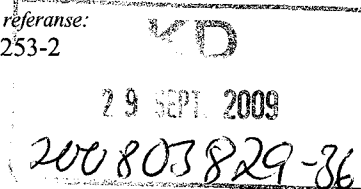
UNIVERSITETS- OG HØGSKOLERÅDET

The Norwegian Association of Higher Education Institutions

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres referanse:
200803829-/TJB

Vår referanse:
09/253-2

Vår dato:
28.09.2009

Høring av forslag til Nasjonalt digitalt universitetsmuseum

Kunnskapsdepartementet har ved brev av 01.07.09 sendt utredningen "Nasjonalt digitalt universitetsmuseum (NDU)" på høring.

Universitets- og høgskolerådet har bedt UHRs museumsutvalg vurdere utredningen og oversender med dette høringsuttalelsen.

Vennlig hilsen

Jan Haaland
styreleder
sign.

Cecilie Berghen
for Ola Stave
generalsekretær

Vedlegg:
Uttalelse fra UHRs museumsutvalg til utredning med forslag til Nasjonalt digitalt universitetsmuseum (NDU).

Uttalelse fra UHRs museumsutvalg til utredningen med forslag til Nasjonalt digitalt universitetsmuseum (NDU)

Kunnskapsdepartementet sendte 1.7.2009 utredningen "Nasjonalt digitalt universitetsmuseum" på høring. Utredningen er utført av et utvalg utnevnt av KD i september 2008. Utvalgets oppdrag har vært å følge opp regjeringen intensjon slik den er formulert i St.meld. nr 15 (2007-2008) Tingenes tale.

I stortingsmeldingen formulerte regjeringen følgende kjennetegn:

- NDU skal være et internettbasert museum
- NDU skal gjøres tilgjengelig gjennom åpne grensesnitt og ha egne internettportaler tilpasset forskning, forvaltning og formidling mot skole og allmennhet
- NDU skal stimulere til formidling innad i museene, mellom universitetsmuseene og mellom universitetsmuseene og museer som sådanne

Utvalget som var bredt sammensatt og hadde egen referansegruppe, fikk beskrevet sitt mandat i 7 punkter. Mandatet klargjør at utvalget skal følge intensjonene fra stortingsmeldingen, skal levere minst to forslag til organisasjonsmodell, forslå mandat og myndighetsområde samt styringsvirkemidler, innpassing av utført og pågående digitaliseringsarbeid skal vurderes, rettighetsproblematikk skal vurderes og til sist skal økonomiske og administrative ressursbehov utredes

UHR har bedt UHR museumsutvalg om å utarbeide en høringsuttalelse. Av hensyn til den videre oppfølgingen ber departementet om at høringsuttalelsene legges opp etter fastsatt mal. Vi har i vår høringsuttalelse tilstrebet å følge denne malen.

Generelle kommentarer

UHRs museumsutvalg ser meget positiv på regjeringens ambisjoner for universitetsmuseene slik de er formulert i St.meld. 15 (2007-2008) Tingenes tale. Regjeringens særlige interesse for å styrke den digitale formidlingen ved universitetsmuseene er av stor betydning for både museene og museumsbrukerne av ulike kategorier.

Universitetsmuseenes utfordringer knyttet til bygninger og drift er vel dokumentert gjennom ulike utredninger. Regjeringens og Kunnskapsdepartementets klare beslutning om at universitetsmuseene skal være enheter under universitetene understreker departementets oppfatning av forskningens betydning for formidling og samlingsforvaltning. Ved vitenskapelige museer må faglig innhold og digitaliseringsverktøy følge hverandre i utviklingen. NDU-utvalgets rapport følger ikke opp og tar ikke hensyn til forskningens posisjon og betydning i formidlingen, og heller ikke forholdet forskning - digitalisering. Dette er en gjennomgående svakhet i rapporten. I tillegg understreker dette dilemmaet at utvalget ikke klargjør hva NDU skal gjøre. Det mangler en presisering av formålet for NDU og forholdet mellom NDU og universitetsmuseene i utredningen.

UHRs museumsutvalg er av den oppfatning at det er *meget* viktig å skille på hva universitetsmuseene skal gjøre, og hva en eventuell ny organisasjon skal ha som ansvarsfelt. UHRM mener at det er uheldig å bruke betegnelsen "museum" på den aktiviteten et NDU skal drive. Et eventuelt NDU må ha som formål å utvikle og drive databaser samt utvikle portaler for universitetsmuseenes digitaliserte materiale. Museumsbegrepet innebærer noe annet og mer og gir et feil signal i denne sammenhengen, UHRM vil foreslå at denne ambisiøse

satsingen blir gitt betegnelsen Nasjonal universitetsmuseums *portal* (NUP) da dette vil tydeliggjøre at det er drift av databaser og utvikling av portaler som er satsingens oppdrag.

UHRM er av den oppfatning at den fremlagte rapporten ikke har utredet MUSITs posisjon grundig nok. Utvalget har ikke tydeliggjort mulighetene for å videreutvikle MUSIT som en nasjonal digital portal for universitetsmuseene. Universitetsmuseenes digitaliseringsarbeid er heller ikke løftet fram i rapporten. Det er vesentlig å bygge på eksisterende kompetanse og eksisterende samarbeidsrelasjoner mellom museene. UHRM mener at det er uheldig å utvikle parallelle byråkratier og tekniske institusjoner. Universitetsmuseene er komfortabel med utviklingen av MUSIT og er av den oppfatning at det har et stort utviklingspotensiale som, ved økonomisk satsing, kan fylle ambisjonen og rollen til NDU i framtida.

NDU må ikke, slik utredningen kan leses, bli et parallelt museum utenfor universitetenes styring. Det må heller ikke bli en institusjon uten forskningsforankring, slik det nå legges opp til. Det er av største betydning at et nytt NUP anerkjenner universitetsmuseenes eierskap til egne samlinger, til forskningsresultater og til formidlingsuttrykk.

Konklusjon:

UHRM er positiv til ambisjonene om å satse økonomisk og faglig på en digital portal for universitetsmuseene, men mener at formålet og oppgavene må presiseres før styrings- og organisasjonsform velges. Ambisjonen bør ha betegnelsen NUP – Nasjonal universitetsmuseumsportal.

UHRM støtter ideen om oppbygging av sentral kompetanse og mener MUSIT kan utvides til å utføre disse oppgaver: Utvikling og drift av databaser samt utvikling av portaler.

UHRM er av den oppfatning at det er museene som skal prioritere og utføre formidlingsoppgavene, og at økt sentralisering innenfor museenes oppdrag må unngås.

UHRM ser dette som en anledning for KD til å styrke både portalarbeid og universitetsmuseene lokalt.

II Tilbakemelding på:

a) Utvalgets forslag til mandat for NDU

Mandatet tilskriver styret makt over universitetsmuseene. Dette er i strid med universitetsmuseenes oppdrag og samfunnsrolle og vil være svært vanskelig å håndtere. I mandatet tilskrives styret for NDU enerett til å avgjøre hva som skal formidles. Dette er uforenelig med forskningens frihet, institusjonell frihet og oppdrag. Mandatet bryter ubønhørlig med universitetsmuseenes vitenskapelige forankring. Universitetsmuseenes skal drive forskningsformidling, noe NDU ikke kan eller skal ivareta.

b) Hvorvidt mandatet til NDU svarer til hovedutfordringen

Hovedutfordringene kommer ikke tydelig fram da verken formål eller oppgaver er tydelig utredet.

c) Hvorvidt mandatet til NDU er godt egnet til å legge føringer for NDU med de visjoner som tegnes i St. meld. nr. 15

Mandatets uklarehet gir ikke grunnlag for å vurdere dette spørsmålet, jf. punkt IIb)

d) Utvalgets forslag til organisering av NDU

NDU må organiseres etter formål og oppdrag, og disse dimensjoner må videreutvikles for å svare på dette spørsmål.

UHRM vil vise til den positive utvikling innen MUSIT og be KD seriøst vurdere å satse på utvikling av MUSIT og styrking av universitetsmuseene heller enn å etablere nye institusjoner.

e) Hvorvidt organisering og styringsvirkemidler er hensiktsmessig i forhold til mandat

Utvalgets forslag til organisering av NDU må videreutvikles og endres i tråd med UHRMs innspill.

f) Sammenheng mellom mandat, organisering, styringsvirkemidler og myndighetsområde

g) Hvorvidt rapporten gir svar på hvordan man best kan innpasse digitaliseringsarbeidet som allerede er gjort ved universitetsmuseene

UHRM støtter utredningens vurdering når det gjelder at digitaliseringsarbeidet ved MUSIT videreføres. UHRM ber derfor KD utvikle MUSIT slik at det kan ivareta ambisjonene om nasjonal digital portal

h) Utvalgets belysning av rettighetsproblematikk

UHRM mener at utvalget ikke har skilt mellom universitetsmuseenes eierskap og egne ambisjoner. Rettighetsproblematikken er kun overfladisk vurdert i forhold til den makt NDU utredningen søker å gi eget styre.